

Bijlage 1: Punten voor het AO decentralisatie Wlz en Wmo 30 april 2015

Algemeen voor Wmo en Jeugdwet

1. Keuzevrijheid voor een pgb

De keuzevrijheid voor budgethouders is in de gemeentelijke regelgeving correct opgenomen.

In de praktijk wordt deze keuzevrijheid niet altijd gerespecteerd.

Er zijn gemeenten die tijdens het keukentafelgesprek het pgb afraden of mensen vrij dwingend naar zorg in natura leiden, terwijl de zorgvrager duidelijk kan motiveren waarom hij een pgb nodig heeft. In de Jeugdwet is opgenomen dat de budgethouder moet motiveren, waarom zorg in natura niet passend is. Er zijn gemeenten die er vanwege die zinsnede vanuit gaan dat de door de gemeente ingekochte zorg in natura voorliggend is op het pgb en dat de budgethouder moet bewijzen dat de ingekochte zorg niet voldoet.

2. Pgb tarieven

Er zijn gemeenten die zeer lage maximum pgb-tarieven hanteren. Budgethouders vechten dit (met behulp van Per Saldo) juridisch aan. Het is echter niet wenselijk dat budgethouders massaal naar de rechter moeten gaan om goede tarieven af te dwingen. Daarom dient de overheid kaders te stellen voor de vaststelling van een toereikend pgb-tarief.

De pgb-tarieven zijn niet in alle gemeenten openbaar. Zo zijn er gemeenten die het pgb hebben vastgesteld op een percentage van zorg in natura. De zorg in natura-tarieven zijn niet openbaar en dan zijn de pgb-tarieven dus niet openbaar. Pgb-tarieven moeten voor budgethouders kenbaar zijn en gemeenten er op moeten worden aangesproken om deze tarieven openbaar te maken.

3. Informatie over het aanvragen van een pgb ontbreekt

Gemeenten bieden onvoldoende informatie over het aanvragen van een pgb. Zo ontbreekt vaak informatie op de website over de procedure om een pgb aan te vragen en aan welke voorwaarden moet worden voldaan. Ook ontbreekt informatie op schrift. Er zijn ook signalen dat medewerkers van het buurtteam en jeugdteam niet op de hoogte zijn van de procedure en werkwijze.

Jeugdwet

1. Leemte in deskundigheid bij medewerkers Jeugdwet

Er komen signalen binnen dat medewerkers jeugd van gemeenten nog te weinig kennis hebben van psychische beperkingen van kinderen en de specifieke ondersteuning, die nodig is om met deze beperkingen te participeren in de samenleving. Het gaat daarbij specifiek om ondersteuning gericht op het ontwikkelingsperspectief van kinderen.

Daarnaast is het pgb voor veel medewerkers jeugd een nieuw en daarmee relatief onbekend instrument. Daardoor is het nut en de noodzaak van dit instrument bij deze groep nog relatief onbekend. En onbekend maakt onbemind. Deskundigheidsbevordering is gewenst.

2. Afwijzen individuele voorzieningen

Er zijn signalen van budgethouders dat er tijdens het keukentafelgesprek al wordt geoordeeld dat de door de gemeente ingekochte jeugdhulp voldoende is en om die reden een individuele voorziening wordt afgewezen. In dat geval is het niet meer mogelijk om een pgb voor deze ondersteuning te krijgen. De gemeenten dienen budgethouders te informeren over de mogelijkheid om (een pgb voor) een individuele voorziening aan te vragen en over de mogelijkheid van bezwaar en beroep bij een afwijzing van de aanvraag.

Wmo

1. Pgb voor Hulp bij huishouden

Er zijn verschillende budgethouders die een juridische procedure zijn gestart omdat er geen pgb meer mogelijk voor hulp bij het huishouden (omdat dit alleen als algemene voorziening kan worden gevraagd) of aantal uren drastisch verminderd is (waarbij budgethouders meer worden gekort dan mensen die zorg in natura aanvragen). Deze verlaging lijkt vooral ingegeven door de noodzaak te bezuinigen. Gemeenten moeten tijdens het onderzoek meer aandacht hebben voor de persoonlijke behoeften en omstandigheden van de individuele aanvragers.

2. Onbekendheid met pgb voor ZZP GGZ C

Er zijn diverse signalen van budgethouders uit de ZZP GGZ C groep dat gemeenten niet weten dat deze budgethouders onder de verantwoordelijkheid vallen van de gemeente op grond van de Wmo. Daarnaast is er onduidelijkheid bij gemeenten waar een pgb voor ZZP GGZ C kan worden aangevraagd en worden aanvragers daardoor van het kastje naar de muur gestuurd.

Per Saldo wordt graag betrokken bij de regionale beleidsplannen voor beschermd wonen, ook vanuit het vernieuwingsperspectief.

De decentralisatie heeft voor mensen met een GGZ-C nog een bijkomend knelpunt. Niet de mens en zijn voorkeur van zorgaanbieder, maar de gemeentegrens of woonplaats en vestigingsplaats van de aanbieder wordt bepalend. Concreet een persoon die zorg en ondersteuning nodig heeft nu wonende in Amersfoort wil beschermd wonen van een instelling die een specifieke christelijke grondslag heeft uit gemeente Losser. De woonplaats van deze zorgvrager is Amersfoort, waar de indicatie gesteld moet worden. Maar als hij in Amersfoort is geïndiceerd kan hij niet zijn indicatie meenemen naar Losser. Want de gemeente Amersfoort wil niet gaan betalen voor zorg in Losser. En Losser zegt: Wij gaan niet betalen voor een indicatie die gesteld is in Amersfoort...

Wlz

Wlz indiceerbaren

Eind 2014 zijn alsnog ruim 13.000 mensen voor 2015 toegelaten tot de Wlz. Ongeveer 90% is onze schatting heeft een pgb. Zij zullen in 2015 opnieuw door CIZ worden getoetst op rechtmatige toegang tot de Wlz en in een passend zorgprofiel worden geplaatst. Wij waarschuwen met klem dat deze wlz indiceerbaren doorgaans een veel hoger pgb hebben dan het best passende zzp. De zorg continuïteit en de noodzakelijke zorg thuis voor deze mensen zal zonder financiële garanties ernstig bedreigd worden. Budgetgaranties op het niveau van het toegekende pgb 2015 zijn noodzakelijk.

De meerzorg regeling

Meerzorg is enkel mogelijk op de hoogste zorgprofielen en enkel als de meerzorg boven de 25% van de waarde van een zzp uitgaat. Het aanvragen van meerzorg bij het zorgkantoor is uitermate ingewikkeld, tijdrovend en duur omdat er adviezen bij moeten van professionals die apart aangetrokken moeten worden door de budgethouders. Inhoudelijk sluit de aanvraag niet aan bij de zorg thuis. Deze kritiek heeft Per Saldo ook de afgelopen jaren geuit. Pogingen van Vilans om de aanvraag te vereenvoudigen en meer toe te spitsen op de zorg thuis en assistentiebudget zijn mislukt.

Kort gezegd: de situatie is nog even problematisch als vorig jaar. Veel te veel mensen met een zzp krijgen niet het budget dat ze nodig hebben om de zorg thuis kwalitatief goed te organiseren. In de wetenschap dat duizenden wlz indiceerbaren door het CIZ verwezen zullen worden naar de meerzorgaanvraag, zal het probleem van de meerzorg explosief worden als er niets verandert. Per Saldo verzoekt dringend om het zorg op maat profiel snel te ontwikkelen en zolang die er niet is een budgetgarantie te verstekken aan de mensen die het nodig hebben.

De toeslag hulp in de huishouding in de Wlz

In een zzp is een vast bedrag opgenomen voor hulp in de huishouding vanuit de Wlz. De Wlz

indiceerbaren hebben daarom in 2015 ook een vast bedrag gekregen. In de voortgangsnota wordt aangekondigd dat zij die substantieel meer budget nodig hebben en als we goed hebben begrepen die met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2015 van het zorgkantoor zullen gaan krijgen.

Per Saldo vindt dit een juiste benadering, maar er zijn twee grote knelpunten:

Substantieel meer wordt gesteld op een bedrag van 1.500 euro. Pas als een budgethouder meer dan 4.857 euro toegekend had in 2014 van de gemeente, gaat de Wlz corrigeren. Per Saldo vindt dit niet stroken met het overgangsrecht dat wlz indiceerbaren in 2015 hetzelfde budget krijgen als in 2014. 1500 euro is met een uurloon van 15 euro gelijk aan 100 uur hulp in de huishouding, afgerond 2 uur per week. Het argument dat een drempelbedrag noodzakelijk is vanwege de uitvoerbaarheid van de reparatie kunnen we volgen als het gaat om verschillen van een paar honderd euro. Maar 1.500 euro is veel te hoog. Dit bedrag moet lager worden.

Dat anderen dan wlz indiceerbaren geen op maat bedrag kunnen krijgen voor hulp in de huishouding, aanvullend op hun pgb vindt Per Saldo evenmin acceptabel. Het argument dat dit vorig jaar onder de oude Wmo door de rechter is toegekend aan mensen met een zpz indicatie en dat er nu een nieuwe Wmo geldt en dus de verhogingen vervallen, is alleen juridisch bedacht. Er zijn nu eenmaal mensen die meer hulp in de huishouding thuis nodig hebben. Per Saldo verzoekt dringend om zorg op maat in de Wlz in te voeren en in afwachting daarvan ook de mensen met een zpz en een aanvullend budget hh van de gemeente in 2014 een budgetgarantie te bieden.

Persoonlijk assistentiebudget

Per Saldo dringt aan op snelle invoering van het assistentiebudget. Het duurt veel te lang.

De toezegging in de voortgangsnotitie dat er op korte termijn een regeling zal komen, ziet Per Saldo graag voorzien van een datum.

Per Saldo rekent er ook op dat deze regeling aan de Tweede Kamer zal worden toegestuurd zodat de Kamer kan meepraten over de inhoud van deze regeling en niet moet wachten op de evaluatie.

In de voortgangsnota staan op pagina 21 en 22 globaal de criteria en de hoogte van het assistentiebudget. Per Saldo is echter zeer verrast door een nieuw onderdeel dat tot nu toe nooit aan de orde is gesteld: Voor cliënten met een gezonde partner zal het pgb met 33, 33 procent worden gekort. Verondersteld mag worden dat de gezonde partner minimaal het toezicht gedurende de nacht kan overnemen. Per Saldo is zeer ontstemd. Er wordt zo maar gesteld dat toezicht gedurende de nacht onder gebruikelijke zorg valt. Dit gaat echt te ver, wetende dat zij die voor een assistentiebudget in aanmerking komen 24 uur per dag iemand direct in de nabijheid moeten hebben. Partners worden hiermee veroordeeld tot permanente nachtzorg, ongeacht of ze overdag werk hebben of kinderen groot moeten brengen. Deze regel mag niet zo ingevoerd worden. Ook missen we een oplossing voor het probleem dat in bepaalde situaties een 1 op 2 bezetting noodzakelijk is. Het assistentiebudget houdt hier geen rekening mee. In de regeling moet dit wel opgenomen worden.

Profielen Wlz en zorg op maat profiel

Vorig jaar heeft Uw Kamer de noodzaak onderstreept van een profiel op maat voor de zorg thuis.

In de voortgangsnotitie is alleen in noot 18 een verwijzing opgenomen naar dit profiel. Wij dringen aan op snelle ontwikkeling van dit profiel zodat de zorg thuis verantwoord kan zijn. Omdat de verwachting is dat dit op zijn vroegst in 2017 ingevoerd kan worden, moet er wel iets in de tussenliggende periode gebeuren.

Zolang dit profiel er niet is, is er geen afdoende antwoord van zorgkantoren op noodzakelijke en verantwoorde zorg thuis. Zorgkantoren en budgethouders willen handvaten om in de tussenliggende periode overbruggingen in het pgb te realiseren. Per Saldo vindt het onverantwoord om alleen maar te wachten op nieuwe profielen en mensen die meer zorg nodig hebben in het ongewisse te laten.

Overbruggingsregeling MPT

Het combineren van zorg in natura en een pgb blijft een randvoorwaarde voor een solide pgb en eigen regie van mensen die ze zorg zelf willen organiseren. Hoop geeft de gedachte dat bij overbruggen van de periode dat iemand moet wachten op een plaats in een instelling er mogelijk soepeler omgaan moet worden met de eis dat de zorg in de thuissituatie niet duurder mag zijn dan de zorg in een instelling (pagina 18). Maar aan de andere kant is het wel erg voorzichtig geformuleerd door te spreken over mogelijk soepeler.

Per Saldo wil benadrukken dat blijkbaar de combinatie zorg in natura en pgb nooit duurder mag zijn dan het maximale pgb bedrag nog altijd als uitgangspunt wordt gebruikt. Het kan niet zo zijn dat bij de combinatie pgb en zorg in natura de kosten van zorg in natura van het pgb worden afgetrokken. Per Saldo kan wel akkoord gaan als er een pgb tegenwaarde pgb voor het zorg in natura deel wordt ingehouden op het pgb.